

सबसे 'तेज' ग्लोबल महातेज...!

ग्लोबल महातेज

स्वागत
मूल्य
१ रु.

<https://epaper.globalmahatej.com/>

▲ वर्ष १ ले ▲ अंक : १५ ▲ मंगळवार, दि. ७ ऑक्टोबर २०२५ ▲ पाने : ४

▲ अमळनेर ▲ किंमत : १ रु. » Email - globalmahatej@gmail.com

दिनविशेष

०७ ऑक्टोबर

- पुण्यात विदेशी कपड्यांची हाळी झाली. परदेशी मालावर बहिष्कार टाकण्याचा हा पहिलाच प्रयत्न होता.
- महात्मा गांधींनी 'नवजीवन' हे वृत्तपत्र सुरू केले.

गर्व से कहो स्वदेशी है हम...! स्वदेशी ही खरिदेंगे हम...!!

स्वातंत्र्यपूर्व संग्रामातील स्वदेशीची हाक आता पुन्हा देवू या. नवरात्रोत्सवात आपण आदिमाया आदिशक्तीचा जागर करतो त्याप्रमाणेच स्वदेशीचाही जागर करूया..! सच्च्या भारतीयांवर जेव्हा-जेव्हा परकीय आक्रमण होते तेव्हा-तेव्हा ते प्रचंड त्वेषाने पेटून उठतात...!! आता तीच वेळ येऊन ठेपली आहे...!!! जय भारत...! जय स्वदेशी...!!

अमळनेर तालुक्यातील अनेक शाळांमध्ये सीसीटीव्ही व तक्रारपेट्याच नाहीत स्वच्छतागृहांची अवस्था तर छी...! छी...!! छी...!!!

ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा

रजनीकांत पाटील

अमळनेर : तालुक्यातील खास करून जिल्हा परिषदेच्या व काही खासगीही शाळांना शाळा म्हणावे, की नाही अशी स्थिती आहे. बहुतांश शाळांमध्ये सीसीटीव्ही आणि तक्रारपेट्या नाहीत. काही शाळांमध्ये सीसीटीव्ही आहेत. मात्र, ते केवळ नावाला आहेत. स्वच्छतागृहांची अवस्था तर इतकी वाईट आहे, की त्यांना स्वच्छतागृहाऐवजी अस्वच्छतागृहे म्हणणे अधिक योग्य होईल. तालुक्यातील जिल्हा परिषदांच्या शाळांमधील खास करून मुलींची सुरक्षा आणि सार्वजनिक स्वच्छतेची समस्या दिवसेंदिवस गंभीर होत आहे. मात्र, संबंधितांना त्याचे फारसे

काही सोयर्सुतक जाणवत नाही. शिक्षण विभागाकडून विद्यार्थ्यांच्या सुरक्षेसाठी सर्व शाळांमध्ये सीसीटीव्ही बसविण्याच्या सक्त सूचना आहेत. मात्र, शिक्षण विभागाच्या अनेक महत्वाच्या समस्यांना ज्याप्रमाणे अनेक शाळांमध्ये कचऱ्याची टोपली दाखविली जाते त्याचप्रमाणे सीसीटीव्हीबाबतच्या सूचनेचेही झाले आहे. अनेक शाळांमध्ये सीसीटीव्हीच नाहीत. काही ठिकाणी नावाला सीसीटीव्ही आहेत. मात्र, ते कार्यरत नाहीत. तक्रारपेट्या तर सहसा कुठे दिसतच नाहीत. दिवसेंदिवस अल्पवयीन विद्यार्थ्यांवरील अत्याचार व गैरप्रकाराच्या घटना वाढत आहेत. त्यांना प्रतिबंध करण्यासाठी शिक्षण विभागाने सीसीटीव्ही सक्तीचे केले आहेत. विद्यार्थ्यांसाठी व विद्यार्थिनींसाठी स्वतंत्र व सुरक्षित

स्वच्छतागृहे असावीत, अशाही सूचना आहेत. मात्र प्रत्यक्षात असे छायाचित्र दुर्मिळ होत चालले आहे. अनेक ठिकाणी विद्यार्थी व विद्यार्थिनी थेट उघड्यावरच नैसर्गिक विधी करतात. त्यातूनच अत्याचारासारख्या घटना जन्माला येतात.

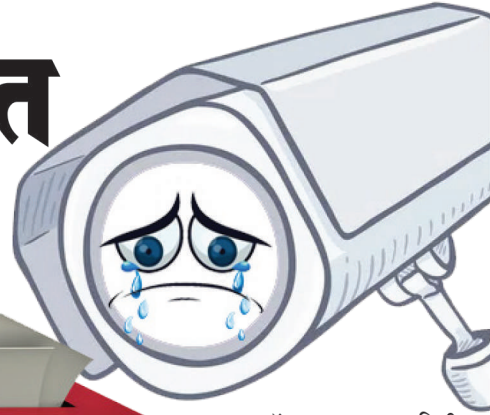
स्वच्छतागृहांची अवस्था दयनीय

काही ठिकाणी स्वच्छतागृहे पडक्या स्वरूपात व अत्यंत अस्वच्छ आहेत. त्यांच्यापासून दहा मीटर अंतरावरही उभे राहणे कठीण असते. इतकी दुर्गंधी त्यात असते. खास करून विद्यार्थिनी लज्जा रक्षणासाठी अशा अत्यंत घाणेरड्या स्वच्छतागृहांचा नाईलाजास्तव वापर करतात. शासनाच्या स्वच्छ भारत अभियानांतर्गत शाळांमध्ये स्वच्छतेसाठी मोठ्या प्रमाणावर

निधी खर्च करण्यात येतो, असे सांगितले जाते. मात्र, प्रत्यक्षात तसे चित्र क्वचितच दिसते. अनेक पालक समित्या व ग्रामपंचायतीकडूनही याकडे दुर्लक्ष होत चालल्याचे चित्र आहे.

अनेक शाळा सीसीटीव्ही कॅमेऱ्याविनाच!

अमळनेर तालुक्यात २६२ पैकी १३३ शाळा जिल्हा परिषदेच्या आहेत. त्यातील फक्त ६ शाळांमध्ये सीसीटीव्ही आहेत. पालिकेच्या ६ शाळा आहेत. मात्र, त्यातील एकाही शाळेत सीसीटीव्ही नाहीत. ४३ खासगी प्राथमिक शाळा आहेत. त्यातील २८ शाळांमध्ये सीसीटीव्ही आहेत. ८१ माध्यमिक शाळा आहेत. त्यातील ४२ शाळांमध्ये सीसीटीव्ही कॅमेरे आहेत. शासनाने शाळांमध्ये सीसीटीव्ही

व बॅंड टचबाबत माहिती नसल्याचेही निदर्शनास आले आहे. खरेतर गुड टच व बॅंड टचबाबतची माहिती विद्यार्थिनींना देणे सक्तीचे आहे.

शाळा खासगी असोत की जिल्हा परिषदेच्या त्या सर्वांना विद्यामंदिर म्हटले जाते. मात्र, अनेक शाळांमध्ये विद्यामंदिर या शब्दाचा घोर अपमान व उपेक्षा होत असल्याचे दिसते आहे. याबाबत लोकप्रतिनिधी व शासनासह पालक व ग्रामस्थ यांनीही विशेष लक्ष देणे गरजेचे आहे. अन्यथा अप्रिय व अघटित घटना पुढेवाढ घडतच राहतील.

कॅमेऱ्यांसोबतच सती सावित्री समिती, तक्रारपेटी, विद्यार्थी सुरक्षा समिती कार्यान्वित निर्देश दिले आहेत. मात्र, या निर्देशांची फारच कमी ठिकाणी काटेकोर अंमलबजावणी होते. अनेक शाळांतील विद्यार्थिनींना गुड टच

अमेझॉन, फ्लिपकार्टसारख्या कंपन्यांचा 'सीओडी' आडून वेगळाच डाव?

सरकारला संशय, चौकशी सुरू

ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा

अमळनेर : ई-कॉमर्स कंपन्यांकडून कॅश ऑन डिलिव्हरीसाठी अतिरिक्त शुल्क घेतले जात आहे. यासंबंधीच्या तक्रारी केंद्र सरकारला प्राप्त झाल्या असून सरकारला संशय असल्याने याबद्दल चौकशी करत आहे.

केंद्र सरकार आता अमेझॉन आणि फ्लिपकार्ट यासारख्या ऑनलाईन डिलिव्हरी कंपन्यांची चौकशी करत आहे. ही चौकशी कॅश ऑन डिलिव्हरी (सीओडी) लावण्यात आलेल्या अतिरिक्त फी बद्दल आहे. या कंपन्या ग्राहकांना अगोदर पेमेंट करण्यास भाग पाडत आहे. जर प्रीपेड ऑर्डर कॅन्सल झाल्यास रिफंडमध्ये विलंब किंवा व्यत्यय का येतो ? ग्राहक व्यवहार मंत्रालय या तक्रारीचा आढावा घेत आहे. लवकरच ई-कॉमर्स कंपन्या, ग्राहक अधिकार संघटना आणि उद्योग समुहांशी चर्चा होणार आहे.

ज्यातून कंपन्यांचा गरजा आणि ग्राहकांची सुरक्षिततेचा समतोल साधणारा उपाय शोधला जाईल. प्रीपेड पेमेंट करण्यासाठी दबाव मिंटच्या सूत्राने माहिती दिली, की हे प्लॅटफॉर्म सीओडीवर शुल्क आकारून ग्राहकांवर प्रीपेड पेमेंट करण्यासाठी दबाव आणत आहेत. जे ग्राहकांच्या अधिकाराच्या विरोधात आहे. मंत्रालय या प्रकरणी तपास करत आहे. ई कॉमर्सचे लोक सांगतात, की छोटे शुल्क वारंवार ऑर्डर कॅन्सल होण्यापासून थांबवण्याकरिता आहे. त्याच्यामुळे इन्वेंटरी आणि लॉजिस्टिक्सचे नियोजन बिघडते. ग्राहकांच्या संघटना सांगतात की, शुल्क आणि डिलिव्हरीमधील विलंब ग्राहकांची चिंता वाढवत आहे. ग्राहकांना वाटत, की त्यांचे पैसे अडकले आहेत आणि कंपन्या त्यावर व्याज कमवत आहे. सरकारने यावर कठोर पाऊल उचलण्याची गरज आहे.

(छायाचित्र : रजनीकांत पाटील)

बोरी पुलावरील खड्ड्यांवर बांधकाम विभागाची पुन्हा मलमपट्टी

ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा

अमळनेर : बोरी नदी पात्रावरील पुलावर मोठमोठे खड्डे पडल्याने वाहनधारक त्रस्त आहेत. शहरातील वर्दळीचा रस्ता असून दिवसभरातून या ठिकाणी अनेक लहान-मोठे अपघात घडत असल्याने याबाबत दै. ग्लोबल महातेजने बातमी प्रसिद्ध केल्यानंतर बांधकाम विभागाने बातमीची दखल घेत तातडीने खड्डे बुजवण्याचे काम सुरू केले. मात्र, ही पुन्हा तात्पुरती मलमपट्टीच केली आहे. बांधकाम विभागाने

एखादा मोठा पुढारी किंवा अधिकारी घसरून पडावा

या पुलावरून रोजे मोटारसायकलने सर्व प्रकारची कसरत करून जीवाच्याआकांताने ये- जा करणारे रमेश मोरे यांनी सांगितले, की या पुलावरून मोटारसायकलने एखादा मोठा पुढारी किंवा अधिधिकारी जोरात घसरून पडावा. तो वेदनांनी विव्छेलेल तेव्हाच त्यांना सामान्य जनतेच्या वेदना कळतील.

कामगारांचा आठ ते दहा जणांचा ताफा पुलावर दाखल झाला. रस्त्याची झाड झुड करत डांबर तापविण्याची तयारी करण्यात आली. मात्र, हे सर्व केवळ "नावापुरते"च ठरले. पुलावरील

खड्ड्यांवर केवळ मलमपट्टी करून विभागाने वेळ मारून नेली आहे. आपले कर्तव्य केले. केवळ एका दिवसातच या पुलावरील खड्ड्याची पूर्वीचीच अवस्था झाली. बुजवलेल्या

ठिकाणांवरून आता बारीक खडी बाहेर पडू लागली आहे. परिणामी दुचाकीस्वार घसरत आहेत.

तोल सांभाळणे कठीण होत असून, पुन्हा अपघात वाढले आहेत. वाहनधारकांनी याविषयी नाराजी व्यक्त केली आहे. काम सुरू केले तरी दर्जेदार पद्धतीने करावे. फक्त वरून डांबर टाकल्याने प्रश्न सुटणार नाही. दुरीज अनेक लोक या पुलावरून प्रवास करतात. प्रशासनाने योग्य दुरुस्ती करावी, अशी मागणी नागरिकांकडून होत आहे.

कोजागरीच्या प्रकाशात हिरकणीच्या आठवणी मात्र अंधारात...!

ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा

हिरकणी नावाची गवळण सायंकाळी रायगडावर दूध पोहोचविण्यासाठी गेलेली. काम करता-करता उशीर झालेला त्या माऊलीला कळलेच नाही. महाराजांचे सक्त आदेश होते, की सायंकाळी गडाचे दरवाजे बंद झालेच पाहिजेत. कुणाचीही गय नाही. तसे दरवाजे बंद करण्यात आले. हिरकणीने भरपूर विनवणी केली. पण सेवेकऱ्यांनी दरवाजा परत उघडण्यास स्पष्ट नकार दिला. हिरकणीला गडाखाली जाता येईना. तिचे तान्हुले बाळ गडाखाली तिच्या घरी होते. घरी जाऊन त्या तान्हुलाला दूध पाजायचे होते. त्या माऊलीची प्रचंड घालमेल झालेली होती. अखेर मागचा-पुढचा कुठलाही विचार न करता

हिरकणी गडाच्या मागच्या बाजूने (अत्यंत अवघड कड जिथून शत्रूलाही यायला मार्ग नव्हता) अतिशय अवघड वाटेने एकटी खाली उतरली व घरी जाऊन बाळाला घेतले. तेव्हा कुठे तिचा जीव शांत झाला. दुसऱ्या दिवशी शिवारायांना ही गोष्ट कळताच राजांनी हिरकणीचा सन्मान केला. तिच्या सन्मानार्थ रायगडावरचा एक कडा हिरकणी बुरुज म्हणून ओळखला जाऊ लागला. हा सन्मान होता तिच्या मातृत्वाचा आणि धैर्याचा. हिरकणी म्हणजे मातृत्वाचे अन् धाडसाचे प्रतीक. अशा अनेक हिरकण्या आजही खेडोपाडी-गावोगावी आपापली लढाई लढतायत... सलाम या सगळ्या हिरकण्यांना...!

रेल्वेतील बेडशीट, उशी चोरली तर दंडासह पाच वर्षांचा कारावास! अमळनेर रेल्वे स्थानकावर गाड्यांमध्ये जनजागृती

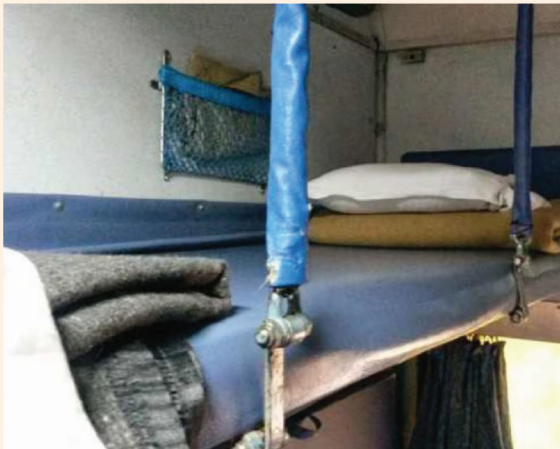
ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा

अमळनेर : रेल्वे प्रवास हा सर्वात सुखकर प्रवास मानला जातो. यामुळे रोज मोठ्या संख्येने नागरिक यातून प्रवास करतात. अनेकदा रेल्वेच्या एसी कोचला पसंती दिली जाते. एसी कोचमध्ये प्रवाशांना थंडी वाजून येते म्हणून त्यांच्या सोयीसाठी चादर, सीटवर बेडशीट व उशी असते. मात्र, बऱ्याचवेळा या उशी व चादरी चोरली जातात. चोरी करताना प्रवासी

आढळल्यास त्याला दंडासह पाच वर्षे शिक्षेची तरतूद आहे. याबाबत रेल्वे स्थानकावर जनजागृती सुरू आहे. प्रवाशांना या सुविधांचा लाभ होतो. विशेषतः रात्रीच्या वेळी प्रवाशांना हे उपयुक्त ठरते. काही प्रवासी मिळालेल्या सुविधेचा गैरफायदा घेतात. एसी कोचने प्रवास केल्यानंतर तिथे असलेली चादर व उशी घरी घेऊन जाण्याच्या बेतात असतात. अनेक वेळा अशा बघण्यास मिळतात. मात्र, तसे

केल्यास प्रवाशांना शिक्षाही मिळते. संबंधित प्रवाशाला या कृत्यामुळे जेलची हवाही खावी लागते व दंडही भरावा लागतो. या चोरीच्या घटनांबाबत अमळनेर रेल्वे स्थानकात चौकशी केली असता अमळनेर रेल्वे स्थानकावरून येणाऱ्या व जाणाऱ्या गाड्यांचे एसी कोच तपासले जातात. रेल्वेची मालमत्ता असल्याने कोणी नुकसान केले अथवा चोरीस नेले ही खात्री होत असते, असे अधिकाऱ्यांनी सांगितले.

काय आहे शिक्षा ? रेल्वेच्या एसी कोचमधील चादर किंवा उशी चोरी केली आणि पकडला गेला तर रेल्वे संपत्ती अधिनियम १९६६ अंतर्गत कारवाई होते. प्रवासी असे करताना पकडला गेल्यास १ हजार रुपये दंड भरावा लागतो. चोरी करणाऱ्या प्रवाशांना दुसऱ्या वेळेसही अशी हरकत केल्यास २ हजार रुपये व दोन वर्षे कारावास होतो. प्रकरण जास्तच गंभीर झाल्यास ५ वर्षांच्या कारावासाची शिक्षेची तरतूद आहे. दम्यान, प्रवाशांनी

व अन्य लोकांनी केलेल्या चोऱ्यांमुळे सूरत मंडळाला लाखो रुपयांचा फटका बसला आहे,

असे एका रेल्वे अधिकाऱ्याने सांगितले.

अक्षयच्या ‘ छावा ’ मधील क्रूर औरंगजेबनंतर आता महाकालीतील शुक्राचार्याच्या भूमिकेने सारे चकित

ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा

बॉलिवूडमधील अष्टपैलू अभिनेत्यांपैकी एक म्हणजे अक्षय खन्ना. त्याने आतापर्यंत मोजकेच पण सुपरहीट चित्रपट दिले आहेत. त्याच्या अभिनयाची ताकद चाहत्यांना चांगल्या प्रकारे परिचित आहे. अलीकडेच ‘ छावा ’ चित्रपटात त्याने साकारलेल्या क्रूर मुघल शासक ‘ औरंगजेब ’च्या भूमिकेने प्रेक्षकांना थक केले. या खलनायकी भूमिकेने अक्षयच्या अभिनयाची खरी ताकद दाखविली. काही प्रेक्षकांनी त्याच्या पात्राला प्रत्यक्ष समजून तिरस्कार व्यक्त केला. ती खरेतर त्याच्या अभिनयाचीच पावती आहे. आता अक्षय पुन्हा एकदा प्रेक्षकांना आश्चर्यचकित करण्यासाठी सज्ज आहे ते म्हणजे ‘ असुरगुरू शुक्राचार्य ’च्या भूमिकेत. ‘ महाकाली ’ चित्रपटात अनोखा लूक प्रशांत वर्मा आणि आरकेडी स्टुडिओच्या आगामी तेलुगू चित्रपट ‘ महाकाली ’मधून अक्षय खन्ना शुक्राचार्याच्या पौराणिक भूमिकेत दिसणार आहे. या चित्रपटातील त्याच्या पहिल्या लुकने सर्वांचे लक्ष वेधले आहे. लांब कऱ्डी दाढी, भाळी भस्माचा टिळा, भेदक नजर आणि चेहऱ्यावरील धीरगंभीर भाव यामुळे अक्षयला ओळखणेही कठीण झाले आहे. हिंदू पुराणांमध्ये असुरांचे गुरू आणि संजीवनी विद्येचे ज्ञाता म्हणून प्रसिद्ध असलेल्या शुक्राचार्याच्या या रूपाला अक्षयने जीवत केले आहे. चाहत्यांनी या लुकला उदंड प्रतिसाद देत संपूर्ण भूमिका पाहण्याची उत्सुकता व्यक्त केली आहे.

‘ महाकाली ’बद्दल थोडक्यात ‘ महाकाली ’ हा प्रशांत वर्मा सिनेमॅटिक युनिव्हर्सचा भाग आहे. देवी कालीवर केंद्रित हा चित्रपट स्त्रीशक्ती आणि सक्षमीकरणचे प्रतीक म्हणून सादर होणार आहे. अक्षय खन्नाचे तेलुगू चित्रपटसृष्टीतील हे पदार्पण प्रेक्षकांचे किती मन जिंकेल, हे पाहणे औत्सुक्याचे ठरेल.

शुक्राचार्य कोण आहेत ? : हिंदू पुराणानुसार शुक्राचार्य हे असुरांचे (दानवांचे) गुरू आणि शुक्र ग्रहाचे अधिष्ठाता आहेत. संजीवनी विद्या आणि इतर शक्तींचे ज्ञाता असलेले शुक्राचार्य पौराणिक कथांमध्ये मार्गदर्शक आणि रणनीतीकार म्हणून ओळखले जातात.

हिंदू असूनही असे नाव का ? काय आहे? वॉशिंग्टन सुंदरच्या नावामागचा किस्सा...!

ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा

भारतीय क्रिकेटमधील नवे चेहरे, नव्या कहाण्या नेहमीच लोकांना आकर्षित करतात. आज भारतीय संघातील डावखुरा ऑलराउंडर वॉशिंग्टन सुंदर चर्चेत आहे. इंग्लंडविरुद्धच्या कसोटी मालिकेत त्याने आपली फलंदाजी आणि गोलंदाजी दोन्ही आघाड्यांवर दमदार छाप टाकली आहे. पण सुंदरच्या नावाने अनेकदा चाहत्यांना गोंधळात टाकले आहे. हिंदू कुटुंबात जन्मलेला असूनही त्याचे नाव ‘ वॉशिंग्टन ’ का ? यामागे नेमकी काय कहाणी आहे ?

वडिलांचे अपूर्ण स्वप्न

वॉशिंग्टन सुंदरचे वडील एम. सुंदर हे स्वतःही चांगले क्रिकेटपटू होते. पण तमिळनाडूच्या मुख्य संघात त्यांना कधी स्थान मिळाले नाही. त्यांच्या कारकीर्दीला फार मोठे यश लाभले नाही. क्रिकेटबद्दलची आवड आणि मेहनत मात्र त्यांनी कधीच कमी केली नाही. लहानपणी क्रिकेट खेळताना

त्यांना एका खास व्यक्तीचा आधार मिळाला. त्यामुळे त्यांचे आयुष्यच बदलले.

निवृत्त आर्मी ऑफिसरचा आधार

एम. सुंदर ज्या स्टेडियमवर सरावासाठी जात असत तेथे एक निवृत्त आर्मी ऑफिसर नेहमी येत असे. तो मुले खेळताना पाहत असे. त्यात एम. सुंदरची प्रतिभा त्याला भावली. वॉशिंग्टन सुंदर गरीब कुटुंबातून आलेला असल्याने किट्स, शाळेचा खर्च, खेळावरील खर्च त्याच्यासाठी खूप अवघड होते. त्या ऑफिसरने वॉशिंग्टन सुंदरला मदतीचा हात दिला. त्याने वॉशिंग्टन सुंदरला किट दिले. शाळेत सोडणे-आणणे स्वतःच्या सायकलवरून केले आणि शिक्षणातही मदत केली. एका गरीब मुलाला खेळाडू बनविण्यासाठी केलेला हा प्रयत्न एम. सुंदरसाठी आयुष्यभर विसरण्यासारखा नव्हता.

नावामागची प्रेरणा

या उदार मनाच्या ऑफिसरचे नाव होते पी. डी. वॉशिंग्टन. १९९९ मध्ये त्यांचे निधन झाले. त्याच वर्षी एम. सुंदर यांच्या घरी मुलगा जन्माला आला. सुरुवातीला त्यांनी मुलाचे नाव ‘ श्रीनिवासन ’ ठेवले. पण लगेचच त्यांना वाटले, की ज्या व्यक्तीने आपल्या गरीबीच्या काळात साथ दिली त्याचे ऋण फेडण्याचा हा सर्वोत्तम मार्ग आहे. त्यामुळे त्यांनी आपल्या मुलाचे नाव ठेवले वॉशिंग्टन सुंदर. हे नाव केवळ मुलाची ओळख बनले नाही, तर कृतज्ञतेचे प्रतीक ठरले आहे.

नावामागची भावना

आज जेव्हा वॉशिंग्टन सुंदर भारतीय संघासाठी खेळतो तेव्हा चाहत्यांना त्याचे नाव वेगळे वाटते. काहींना ते ख्रिश्चन शैलीचे वाटते, काहींना परदेशी. पण प्रत्यक्षात त्यामागे आहे एक संवेदनशील आणि

प्रेरणादायी कहाणी. वडिलांच्या आयुष्यात ज्यांनी निःस्वार्थपणे आधार दिला त्यांची आठवण म्हणून मुलाला दिलेले हे नाव आहे.

गरजेचे आहे, असे ती सांगते. ती दररोज एक ते दोन तास व्यायाम करते. ज्यामुळे तिची तंदुरुस्ती कायम राहाते.

पुरस्कार आणि प्रेरणा

२०१७ मध्ये तेलंगणा चेंबर इव्हेंट इंडस्ट्री कडून किरणला सर्वोत्कृष्ट डीजे पुरस्कार मिळाला. २०१९ मध्ये तेलंगणा महिला ब्रँड नेतृत्व पुरस्काराने तिला सन्मानित करण्यात आले. ‘ ठरवले तर कोणतीही स्त्री कोणत्याही वयात नवीन मार्ग निवडू शकते. स्वतःवर विश्वास आणि स्वतःशी संवाद ठेवला, की नकारात्मकता टाळून ध्येय साध्य होते,’ असा प्रेरणादायी संदेश ती सर्वांना, विशेषतः गृहिणींना देते.

सेलिब्रिटी ट्रेनर ते आंतरराष्ट्रीय बॉडीबिल्डर

आज किरण देबला अनेक बॉलिवूड आणि दाक्षिणात्य सेलिब्रिटींना फिटनेस प्रशिक्षण देते. ‘बाहुबली’ दिग्दर्शक एस.एस. राजामौली, तमन्ना भाटिया, दीक्षा सेठ, प्रकाश राज, आणि अनुष्का शेठ्ठी यांसारख्या दिग्गजांना तिने मार्गदर्शन केले आहे. तिने स्वतःची फिटनेस अकॅडमी आणि जिम स्थापन केले आहे. शास्त्रीय गायिका म्हणूनही तिची स्वतंत्र ओळख आहे. ती अनेकदा मोटिव्हेशनल स्पीकर म्हणूनही आमंत्रित केली जाते.

साताऱ्यात ५०० वर्षांपूर्वीचा गुप्त बोगदा उघडकीस !

ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा

साताऱ्यातील पायरी घाट रस्त्याचे चौपटरीकरण सुरू असताना खोदकामादरम्यान प्रचंड मोठा दगडी बोगदा सापडला. हा बोगदा भूमिगत बुरुज व एका प्राचीन किल्ल्याशी जोडलेला असल्याचे पुरातत्व विभागाचे प्राथमिक निरीक्षण आहे. बोगद्याच्या भिंतींवर प्राचीन शिलालेख, भिंतीचित्रे तसेच तांब्या-पितळीची शस्त्रे सापडली. गावात अशी चर्चा आहे, की शिवाजी महाराजांचा गुप्त मार्गच असेल का ? पुरातत्व खात्याने ही जागा ताब्यात घेतली असून, सुरक्षारक्षक तैनात केले आहेत. दरम्यान, संशोधन पथकाने बोगदा ८ किलोमीटरपर्यंत विस्तारलेला असल्याचा अंदाज वर्तविला आहे.

टूटी झोपडी, फटे कपडे... औरंगजेब और बहादुरशाह जफर के वंशज कहां और कैसे ?

ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा

भारतीय इतिहास में कई साम्राज्यों का उदय और पतन हुआ, लेकिन उनके अवशेष आज भी स्मारकों और वंशजों के रूप में मौजूद हैं। राजस्थान के राजघरानों के शाही परिवार आज भी लोगों के बीच जाने जाते हैं, लेकिन मुगल वंशजों का क्या हुआ ? उनकी कहानी चौंकाने वाली है।

कल्पना कीजिए कि आप भारत के अंतिम मुगल बादशाह की परपोती हैं, जो कभी वैभव और विलासिता से घिरी थीं, लेकिन अब कोलकाता के बाहरी इलाके में एक जर्जर झुग्गी बस्ती में रहती हैं। यह है ६० वर्षीय सुल्ताना बेगम की हकीकत, जो अंतिम मुगल शासक बहादुर शाह जफर की रिश्तेदार होने का दावा करती हैं। उनका शाही वंश अब एक धुंधली याद बनकर रह गया है।

सुल्ताना बेगम का जीवन

सुल्ताना बेगम मिर्जा बेदार बुख्त की विधवा हैं, जिन्हें बहादुर शाह जफर द्वितीय का परपोती कहा जाता है। १९८० में मिर्जा बेदार की मृत्यु के बाद, सुल्ताना कोलकाता के पास हावड़ा में बस गईं। अब वह दो कर्मों

की एक छोटी झोपड़ी में अपनी अविवाहित बेटी मधु बेगम के साथ रहती हैं। उनकी दिनचर्या कठिनाइयों से भरी है।

- वे पड़ोसियों के साथ रसोई साझा करती हैं।
- कपड़े धोने और नहाने के लिए सार्वजनिक नल का उपयोग करती हैं।
- केंद्र सरकार से मिलने वाली ₹६,००० मासिक पेंशन पर गुजारा करती हैं, जो उनकी बुनियादी जरूरतें पूरी करने के लिए नाकाफी है।

बहादुर शाह जफर से संबंध

सुल्ताना बेगम के ससुर बहादुर शाह जफर के परदादा थे। बहादुर शाह जफर १८३७ में मुगल साम्राज्य की गद्दी पर बैठे, जब साम्राज्य ब्रिटिश शासन के कारण अपनी शक्ति खो चुका था। १८५७ के भारतीय विद्रोह में वे प्रतीकात्मक नेता बने, लेकिन विद्रोह के दमन के बाद उन्हें रंगून (अब यांगून, म्यांमार) में निर्वासित कर दिया गया, जहां १८६२ में उनका निधन हुआ। सुल्ताना के पति मिर्जा बेदार बुख्त के पिता का जन्म १९२० में रंगून में हुआ था। उनके जन्म के समय उनके माता-पिता का निधन हो चुका था। ब्रिटिश सरकार ने उन्हें रंगून से बाहर जाने की अनुमति नहीं दी थी। उनके नाना ने उन्हें एक

टोकरी में फूलों के नीचे छिपाकर पैदल जमशेदपुर लाया।

आर्थिक संघर्ष और पेंशन

मिर्जा बेदार बुख्त को बहादुर शाह जफर के कानूनी उत्तराधिकारी के रूप में मान्यता प्राप्त थी, जिसके आधार पर उन्हें पेंशन मिलती थी। उनकी मृत्यु के बाद यह पेंशन सुल्ताना को मिली। सुल्ताना ने छोटे-मोटे व्यवसाय किए, जैसे चाय की दुकान चलाया और महिलाओं के कपड़े बेचना, लेकिन ये उनकी आर्थिक स्थिति सुधारने के लिए पर्याप्त नहीं थे।

लाल किले पर दावा

सुल्ताना बेगम लंबे समय से बहादुर शाह जफर की संपत्ति, विशेष रूप से दिल्ली के लाल किले, पर कानूनी दावा करने की कोशिश कर रही हैं। उन्होंने कई याचिकाएं दायर कीं, लेकिन अधिकांश कानूनी तकनीकी कारणों, जैसे देरी, के आधार पर खारिज हो गईं। २०२१ में दिल्ली हाई कोर्ट ने उनकी याचिका को देर से दायर होने के कारण खारिज कर दिया। मई २०२५ में सुप्रीम कोर्ट ने भी उनके दावे को खारिज करते हुए टिप्पणी की, ‘ सिर्फ लाल किला ही क्यों ?

फतेहपुर सीकरी क्यों नहीं ? ’ सुल्ताना ने जवाब दिया, ‘ हमने लाल किला या फतेहपुर सीकरी नहीं मांगा। हमने तो बस बहादुर शाह जफर के हकदार निवास की मांग की थी ’। उन्होंने कहा कि सुप्रीम कोर्ट से उनकी आखिरी उम्मीद भी टूट गई है, और अब उनकी एकमात्र आस प्रधानमंत्री मोदी की सरकार से है।

बार-बार खारिज हुई याचिकाएं

औपनिवेशिक काल में अंग्रेजों और बाद में भारत सरकार द्वारा दी गई पेंशन के बावजूद, सुल्ताना की बुनियादी जरूरतें पूरी नहीं हो पाईं। उनकी याचिकाएं कानूनी बाधाओं के कारण बार-बार खारिज हुईं। वे न केवल आर्थिक सहायता, बल्कि अपनी शाही हैसियत और मुगल संपत्ति पर अधिकार के लिए कानूनी मान्यता चाहती हैं।

सुल्ताना का दुख

सुल्ताना बेगम का कहना है, ‘‘ऐसा लगता है जैसे मेरे पैरों तले जमीन खिसक गई हो।’’ एक समय जो परिवार शाही

वैभव का प्रतीक था, वह आज झुग्गी में जीवन बिता रहा है। उनकी कहानी मुगल साम्राज्य के पतन और उनके वंशजों की दयनीय स्थिति को दर्शाती है।

